

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki yer alan sorularımın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Sayın Murat Kurum tarafından yazılı olarak yanıtlanması için gereğini bilgilerinize arz ederim.

Özgür KARABAT

İstanbul Milletvekili

Bilindiği üzere Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Brezilya donanmasına ait ve tonlarca asbest içerdiği iddia edilen “Nae Sao Paulo” adlı savaş gemisinin İzmir Aliğa’da sökümü için “Sök Denizcilik” adlı firmaya 30 Mayıs 2022 tarihinde izin verdiği ortaya çıkmıştır. Konu uzmanlarının değerlendirmelerine göre bölgede yaşayan neredeyse tüm vatandaşlarımızı etkileyebilecek ve hatta zehirlenme ve ölümlere neden olacak miktarda asbest içerdiği savlanan gemi kamuoyu tarafından büyük bir tepkiyle karşılanmış, bahse konu gemi için “bomba” benzetmesi dahi yapılmıştır.

Söz konusu iznin duyulması ve bahse konu geminin Brezilya’dan Türkiye’ye doğru seyrine devam etmesi çevre örgütlerini, sendikaları, siyasi partileri harekete geçirmiş, hem kent genelinde hem ulusal ölçekte söz konusu işlemin iptaline dönük çağrılar artmıştır. Öyle ki İki ülke açısından hukuki sorumluluklar doğuracak olan Nae Sao Paulo adlı nükleer savaş gemisinin Türkiye’ye gönderilmesi işleminin bir an önce durdurulup, Nae Sao Paulo adlı nükleer savaş gemisinin Brezilya sınırlarına geri çağırılması için CHP tarafından da Brezilya’ya çağrılar yapılmıştır. Ayrıca Bakanlığın söküm izni kararının iptal edilmesi amacıyla da İzmir Büyükşehir Belediyesi, sendikalar, odalar ve sivil toplum örgütleri tarafından İzmir 5. İdare Mahkemesi’nde idari bir dava da açılmıştır.

Tepkilerin çoğalması üzerine Bakanlık geri adım atarak Brezilya’dan İzmir’e gelmek üzere yola çıkan ve asbestli olduğu için tepki gösterilen Nae Sao Paulo gemisinin Türkiye’ye girmeyeceğini duyurulmuştur. Kararı, twitter hesabından yaptığı basın açıklamasıyla duyuran Sayın Bakan Kurum, “NAE Sao Paulo” isimli gemi için verilmiş olan şartlı notifikasyon

onayının iptal edildiğini ifade etmiş, karar doğrultusunda, geminin Türk kara sularına girmesine izin verilmeyeceğini ifade etmiştir.

Kararın, 'Tehlikeli Madde Envanter Raporu' bakanlığa sunulmadığı gerekçesiyle verildiği bildirilmiş, açıklamada şu ifadelere yer verilmiştir: "Gelenen noktada; uluslararası bağımsız denetim kuruluşları ve Bakanlığımız denetim ekipleri gözetiminde notifikasyon şartında yer almasına rağmen ikinci bir denetim sürecinin işletilmemesi, tekrar istenen asbest ve diğer tehlikeli maddelerin bulunduğu yerlerin gemi planı üzerinde gösterilerek ve numune alınan noktaların fotoğraflanarak hazırlanması gereken 'Tehlikeli Madde Envanter Raporunun' Bakanlığımıza sunulmaması nedeniyle "NAE Sao Paulo isimli gemi için verilmiş olan şartlı notifikasyon onayının iptal edilmesine karar verilmiştir. Bu karar doğrultusunda, geminin Türk kara sularına girmesine izin verilmeyecektir" denilmiştir.

Söz konusu açıklamadan da anlaşıldığı üzere bahse konu olan evrakların tamamlanmasının ardından geminin ülkemiz karasularına girmesi ve hatta ülkemizde söküm işleminin yapılmasının tamamen iptal edilmediği, eksik evraktan dolayı işlemin dondurulduğu yönünde bir izlenim oluşmuştur.

Buna göre;

1- Asbest içerdiği iddia edilen "Nae Sao Paulo" adlı savaş gemisinin İzmir Aliğa'da sökümü için verilen şartlı notifikasyon onayı hangi kıstaslara göre verilmiştir?

2- 'Tehlikeli Madde Envanter Raporunun' sunulmadığı gerekçesiyle şartlı notifikasyonu iptal edilen "Nae Sao Paulo" adlı savaş gemisi ile ilgili Brezilya makamlarından gerekli raporlar talep edilmiş midir? Söz konusu raporlar tarafınıza iletilmeden şartlı onay verilmesi uygulaması rutin bir uygulama mıdır?

3- Şartlı notifikasyonu iptal edilen "Nae Sao Paulo" adlı savaş gemisinin Türkiye karasularına girişinin engellenmesi hukuki bir sorumluluk doğurmakta mıdır?

4- Ülkemizde 31 Aralık 2010 tarihinden bu yana asbestli ürünlerin satışı, ithalatı ve üretimi yasak olmasına rağmen söz konusu zehirli maddenin 'amyant' adı altında yaygın

71056

biçimde kullanıldığı iddiaları doğru mudur? Bu konuyla ilgili Bakanlığınızca ne gibi önlemler alınmakta ve ne gibi denetimler yapılmaktadır?

5- Türkiye’de amyant ve karışımlarını ihraç veya ithal eden firmalar izlenmekte midir? Bunların faaliyetleri ilgili yönetmelikler çerçevesinde nasıl ve hangi sıklıkla denetlenmektedir?

6- Asbestin söküm ve bertaraf sürecinde ciddi denetim eksikliği olduğu iddiaları doğru mudur? Asbeste ilişkin bildirimlerde işverenin beyanı dışında herhangi bir kriter ya da denetim mekanizması işletilmekte midir?